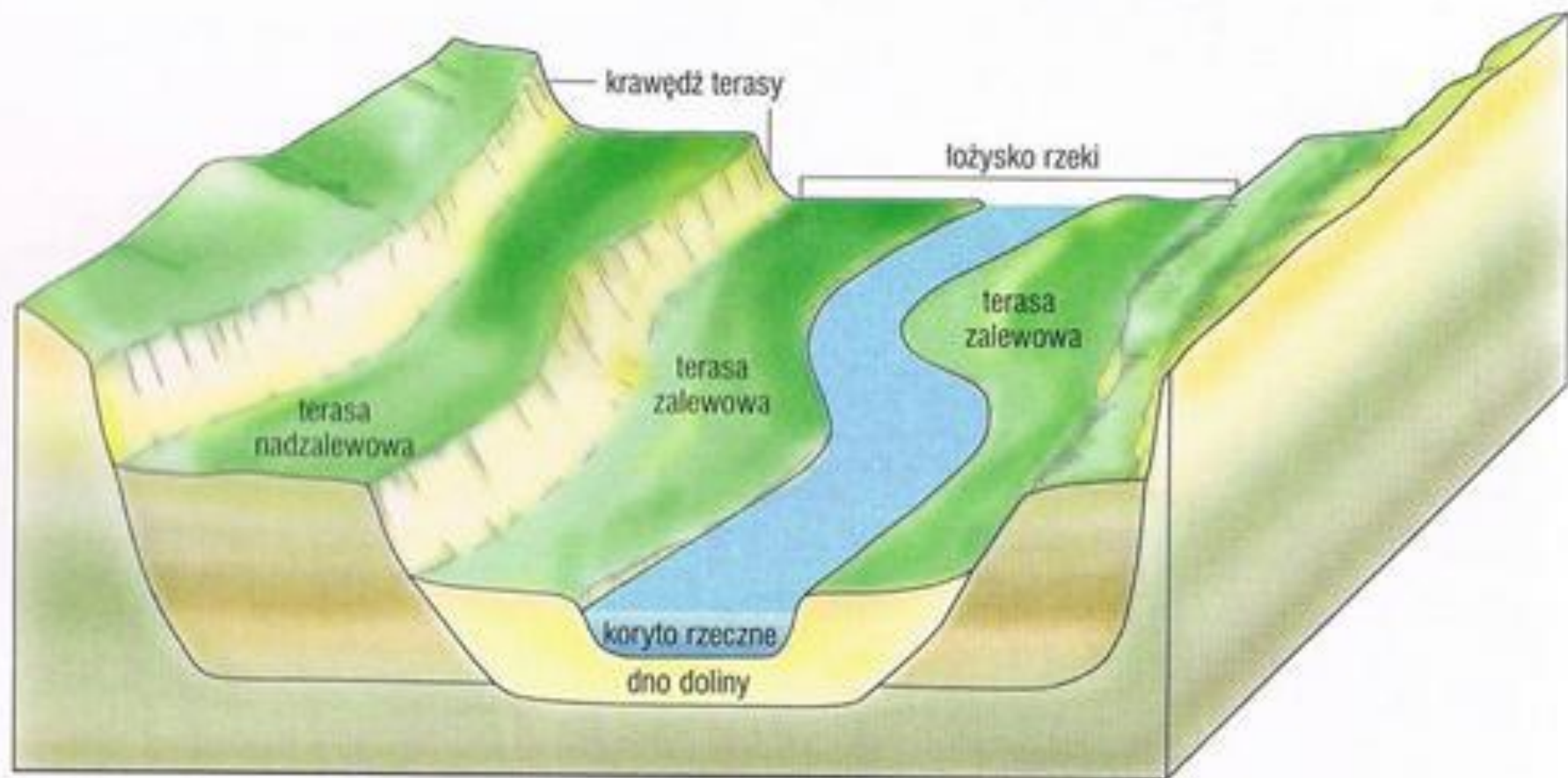

Rzeźbotwórcza działalność rzek

łożysko rzeki

terasa zalewowa

terasa zalewowa

koryto rzeczne

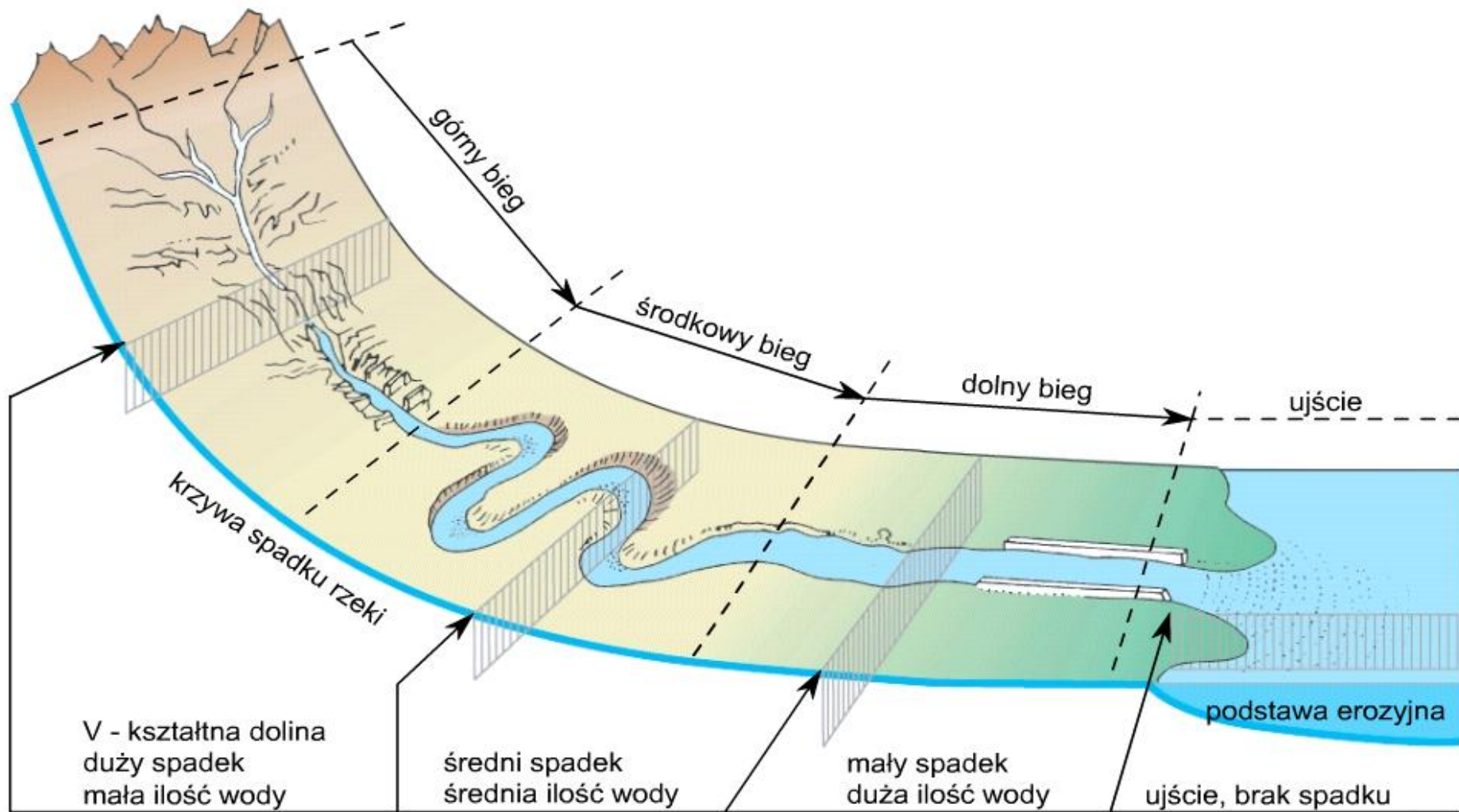

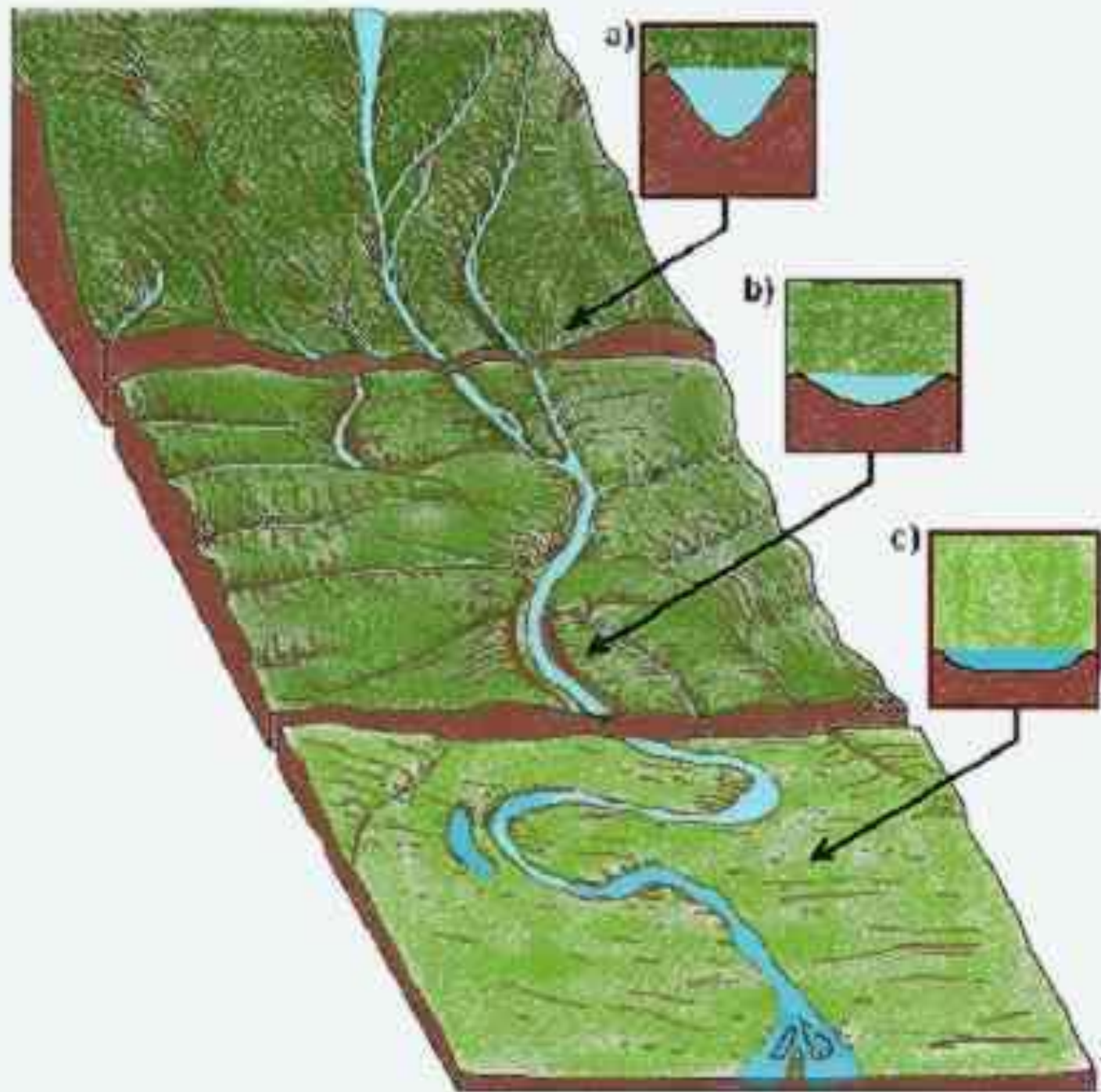

Profil podłużny rzeki

Działalność niszcząca rzeki polega na:

- 1) pogłębianiu koryta rzecznego – **erozja wgłębna (korazja, eworsja)**
- 2) poszerzaniu koryta – **erozja boczna,**
- 3) zmianie kształtu dna koryta – **erozja wsteczna.**

Przebieg i rozmiar erozji rzecznej zależy od:

- 1) prędkości płynięcia wody (spadek koryta),
- 2) wielkości przepływu,
- 3) ilości i jakości materiału wleczonego,
- 4) odporności podłoża,

Procesy rzeźbotwórcze w profilu podłużnym rzeki – górny bieg

Erozja wgłębna - polega na wcinaniu się rzeki w koryto rzeczne poprzez niszczenie go przez niesiony przez rzekę **materiał skalny**. Efektem tego typu erozji rzecznej jest tworzenie się głębokich i wąskich dolin w kształcie **litery V**. Doliny te mają strome brzegi.

Dolina V kształtna w Beskidzie Niskim

Procesy rzeźbotwórcze w profilu podłużnym rzeki

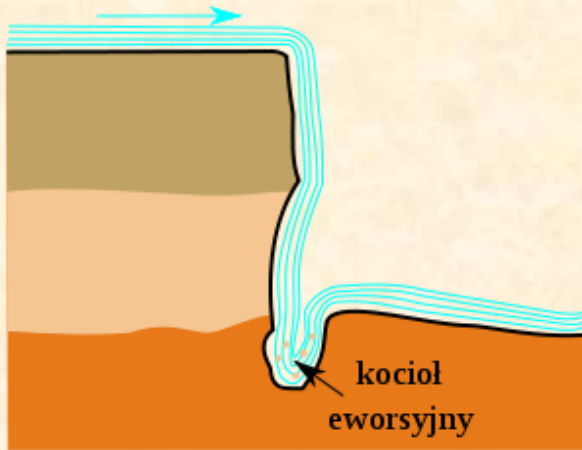
Korazja – polega na szorowaniu dna rzecznej i odrywaniu od niego fragmentów skalnych pod wpływem przemieszczającego się rumowiska skalnego

Erozja wgłębna

Ewersja – punktowe pogłębianie koryta rzecznej wywołane wirowym ruchem wody

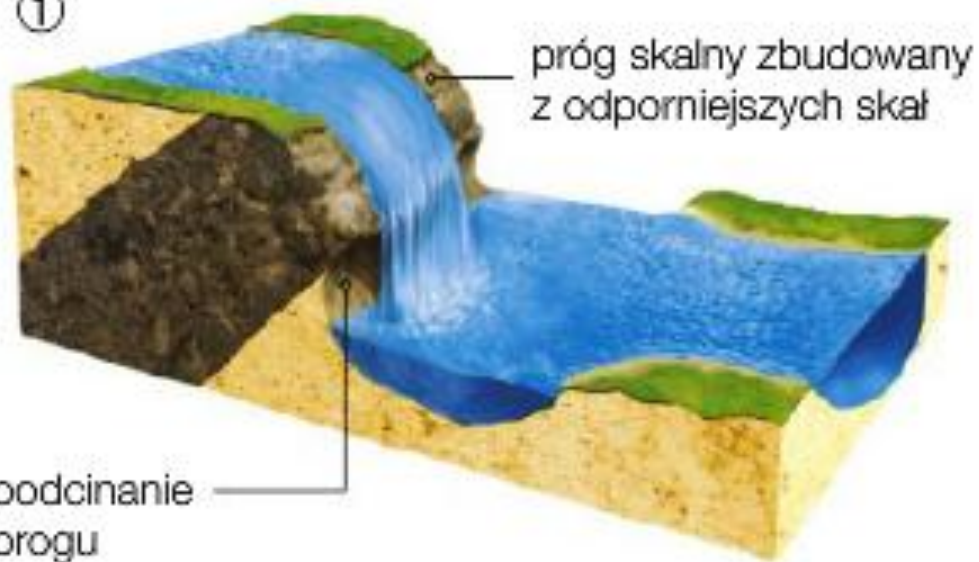
Wodospad

Kotły ewersyjne na Zimnej Wodzie w Tatrach

①

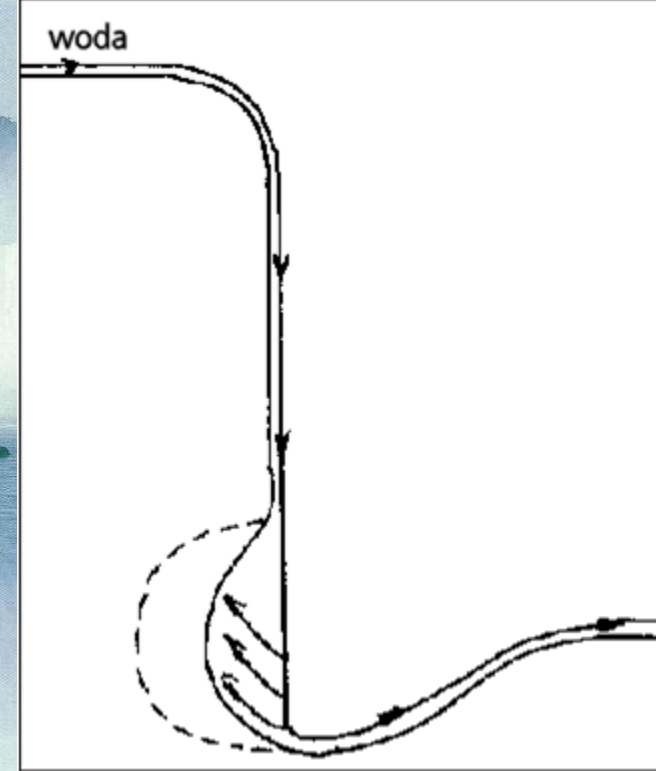
②

Erozja wsteczna.

Procesy rzeźbotwórcze w profilu podłużnym rzeki

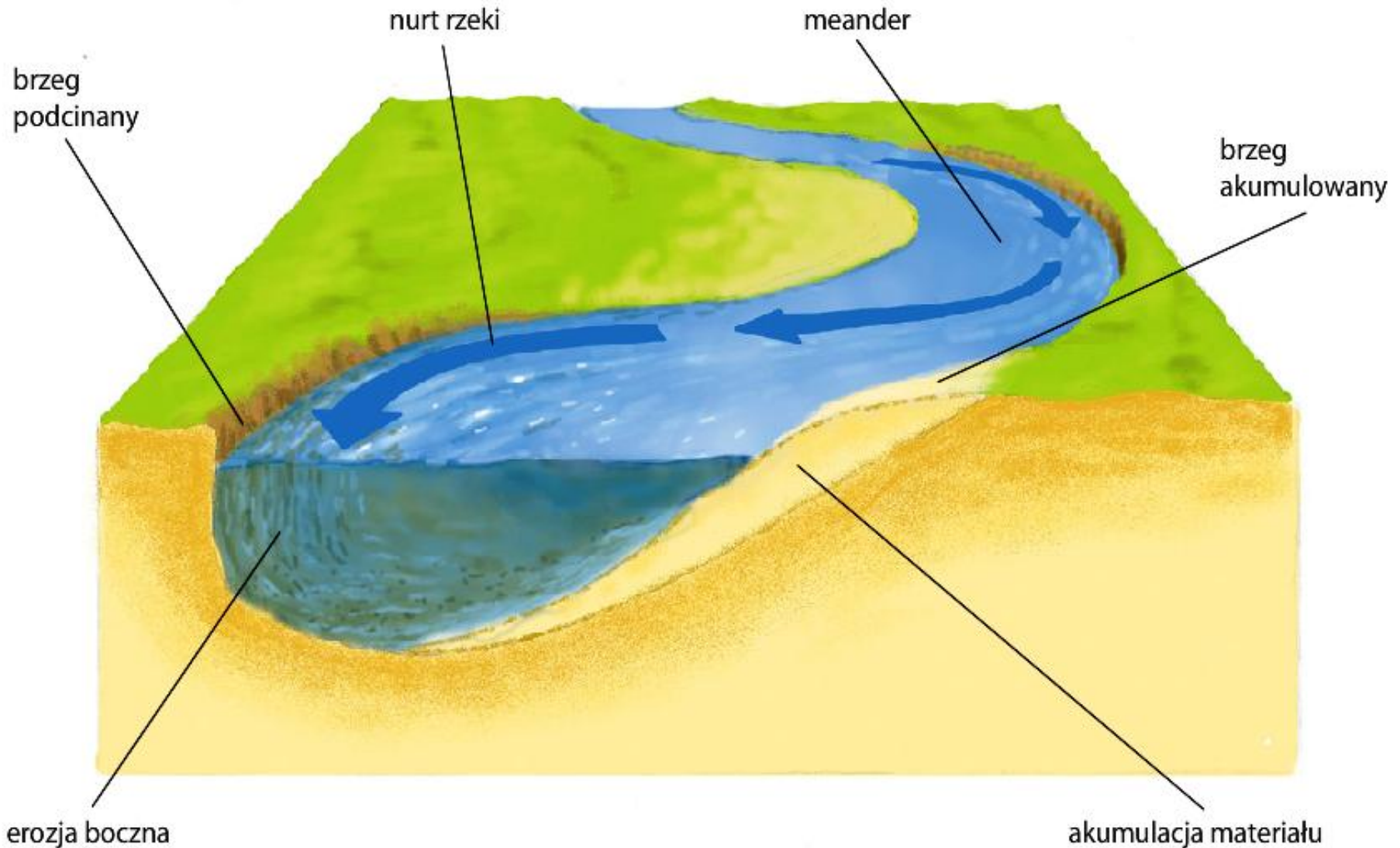
Erozja wsteczna - rodzaj erozji prowadzący do cofania się progów w korycie rzeczonym

Wodospad Niagara - erozja wsteczna postępuje z prędkością ok. 1 m na rok

Procesy rzeźbotwórcze w profilu podłużnym rzeki

Erozja boczna jest to rozmywanie brzegów przez wodę płynącą. Najsilniej zaznacza się w środkowym odcinku biegu rzeki.

Procesy rzeźbotwórcze w profilu podłużnym rzeki

Erozja boczna jest to rozmywanie brzegów przez wodę płynącą. Najsilniej zaznacza się w środkowym odcinku biegu rzeki.

Procesy rzeźbotwórcze w profilu podłużnym rzeki

Akumulacja - osadzanie materiałów niesionych przez rzekę

Łacha korytowa

24/04/2009

A photograph of a riverbank. The foreground shows dark, rippling water. The middle ground is dominated by a dense thicket of bright green bushes and reeds along the river's edge. In the background, a line of taller trees with varying shades of green and brown is visible against a clear blue sky. Some buildings are partially visible through the trees in the distance.

Łacha korytowa

24/04/2009

Łacha korytowa

Erozja boczna

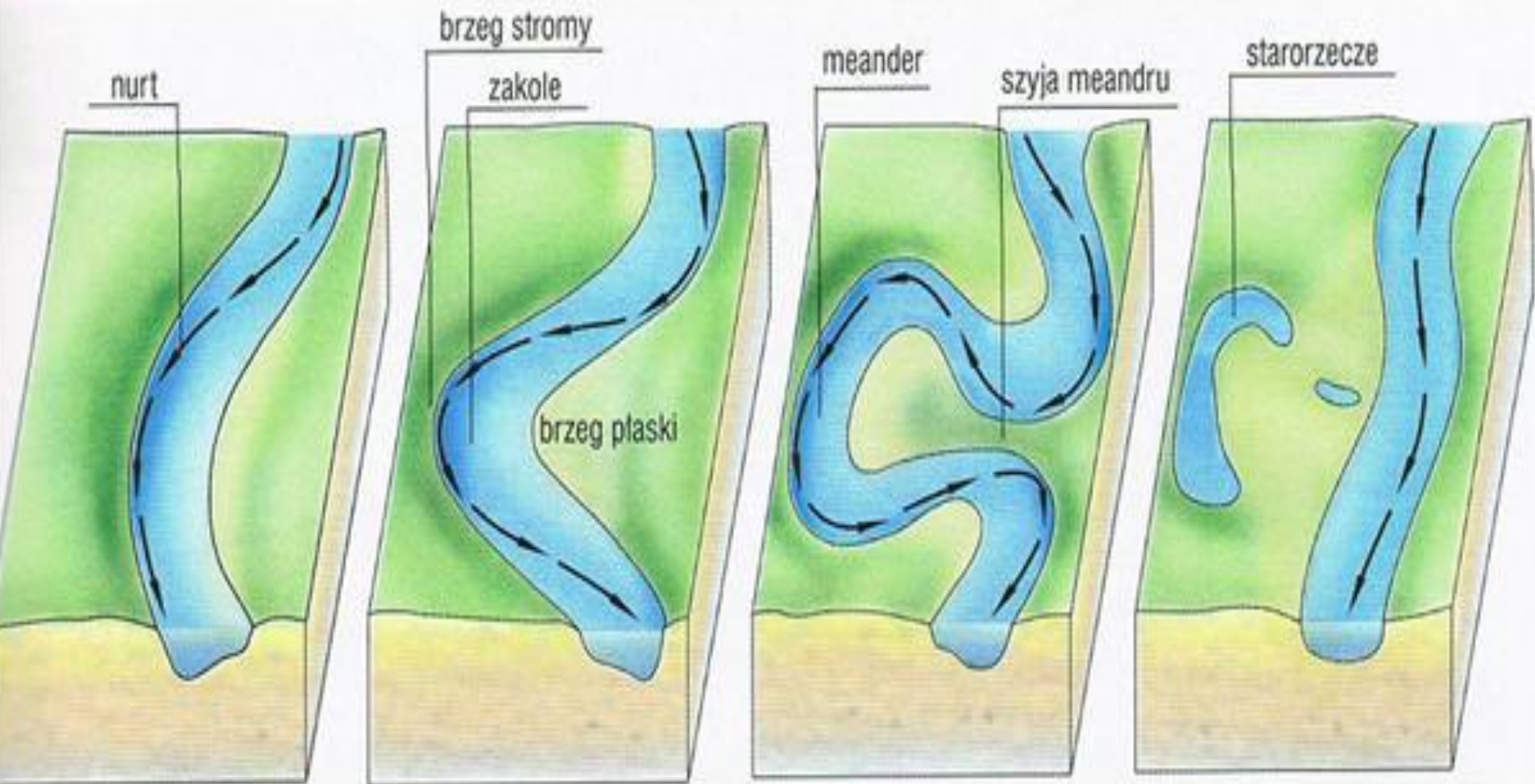

Procesy rzeźbotwórcze w profilu podłużnym rzeki

Rzeka meandrująca – to rzeka o jednym, krętym korycie posiadającym dużą liczbę zakoli

Powstawanie meandrów

Procesy rzeźbotwórcze w profilu podłużnym rzeki

Rzeka roztokowa -to rzeka, której koryta rozdzielone są licznymi wyspami

Ujście rzeki typu delta

Delta to ujście rzeki w postaci kilku odnóg, tworzących obszar nizinny o charakterze bagiennym (np. Żuławy Wiślane w Polsce), przypominający kształtem grecką literę Δ (delta).

Delta Nilu

Jedną z największych delt na świecie tworzy Ganges, połączony z Brahmaputrą; delta ta mierzy ponad 80 000 km²

Rzeki o ujściu typu delty

Amazonka (100 tys. km²)

Ganges Brahmaputra (80 tys. km²)

Orinoko (24tys. km²)

Nil (20 tys. km²)

Wołga (13 tys. km²)

Ujście rzeki typu estuarium

Estuarium nazywamy poszerzone, lejcowate ujście rzeki, powstałe w wyniku działania pływów morskich.

ISS006E38952

Estuarium Rio de la Plata

Ujście rzeki typu estuarium

Estuarium nazywamy poszerzone, lejkowate ujście rzeki, powstałe w wyniku działania pływów morskich.

UJŚCIE LEJKOWATE KONGA

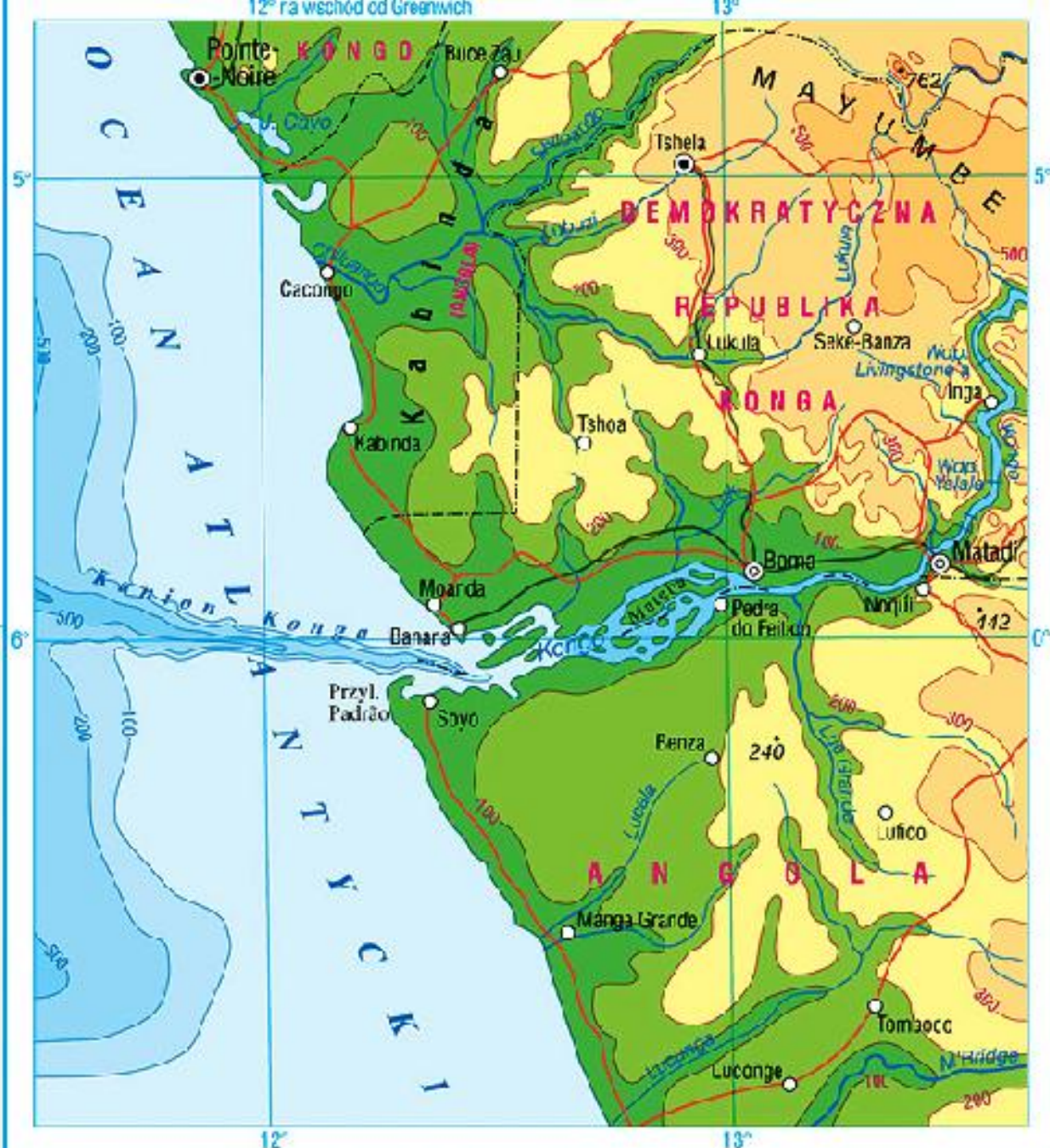
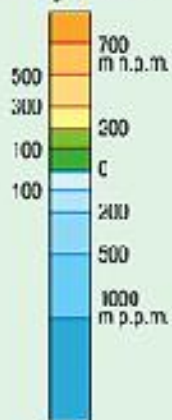
Skala 1 : 2700 000

Miejscowości

⊙	500 000 – 1 000 000	} mieszkańców
⊙	100 000 – 500 000	
⊙	25 000 – 100 000	
○	poniżej 25 000	

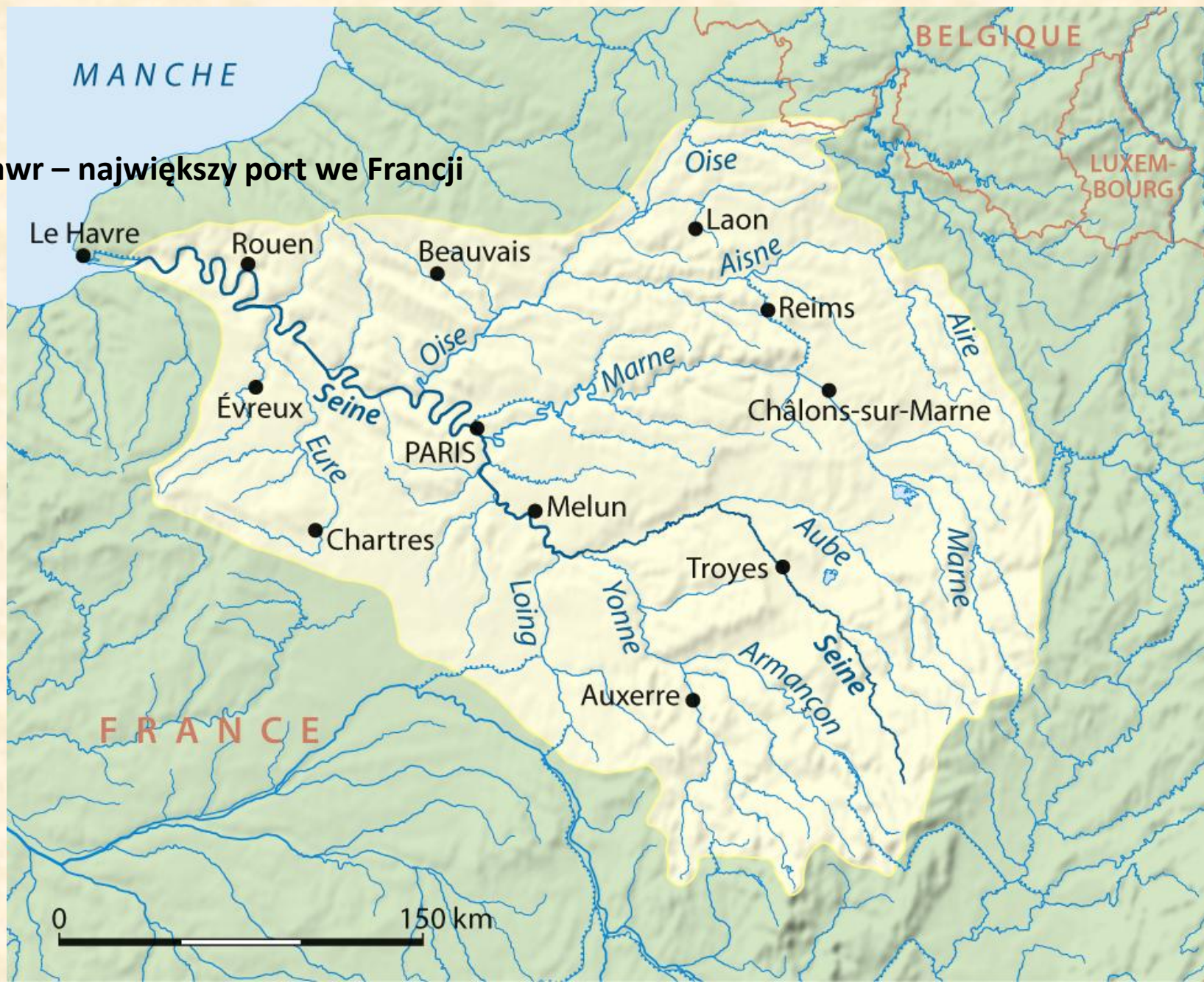
- drogi
- koleje
- - - granice państw

Hipsometria i balymetria

Sekwana

Hawr – największy port we Francji

Łaba

Hamburg – port w Niemczech

Loara

Salto Angel (Wenezuela)
– najwyższy wodospad świata
(979 metrów)

Wodospad Niagara (USA/Kanada)

Wodospad Wiktorii na granicy Zimbabwe i Zambii

Wodospady Iguazu znajdują się na granicy argentyńsko-brazylijskiej. Z 275 wodospadów o wysokości ok. 70 metrów spływa rzeka Iguazu (w indiańskim języku guarani - "duża woda,,)

Wodospad Svartifoss na Islandii otoczony jest ciemnymi, uformowanymi z lawy kolumnami